

## Té kleine gevangencellen binnenkort voorgoed verleden tijd

Nieuws - 14/02/2019

Auteur(s)

**Laure Lemmens**

*Gedetineerden opsluiten in cellen die kleiner zijn dan 10m<sup>2</sup>, binnenkort mag het niet meer. Ons land introduceert immers strikte minimumnormen voor de oppervlakte van gevangencellen, met een minimum van 10m<sup>2</sup> voor individuele cellen tot 38m<sup>2</sup> voor cellen waar 5 of 6 gedetineerden verblijven. Het gevangeniswezen staat dus voor een gigantische renovatie: binnen 20 jaar moeten àlle cellen in ons land aangepast zijn.*

De minimale afmetingen zijn trouwens niet de enige nieuwigheid. Ook voor de verlichting, de verluchting, de sanitaire voorzieningen en het onderhoud van de cellen en de ruimten voor gemeenschappelijke activiteiten worden strenge normen ingevoerd. België heeft zich daarbij laten inspireren door de aanbevelingen van het Europees Comité ter preventie van foltering en menonwaardige behandeling. Al legt ons land de lat op een aantal punten iets hoger... Zo volstaat voor het comité bijvoorbeeld een minimumoppervlakte van 8,5m<sup>2</sup> voor individuele gevangencellen.

### Oppervlakte cellen

Een verblijfsruimte voor een gedetineerde heeft een minimale vloeroppervlakte van 10 m<sup>2</sup> indien ze voorzien is voor één gedetineerde. Verblijven er 2 gedetineerden dan is 12m<sup>2</sup> vereist, voor 3 gedetineerden is dat 15m<sup>2</sup>, voor 4 gedetineerden 25 m<sup>2</sup> en voor 5 of 6 gedetineerden 38m<sup>2</sup>. Elke cel moet daarnaast ook minstens 2,5m meter hoog zijn én uitgerust zijn met een raam van minstens 1m<sup>2</sup> dat inval van natuurlijk licht en rechtstreeks buitenzicht toelaat. Afwijkingen van 15% zijn toegelaten.

### Sanitair

Iedere verblijfsruimte heeft een afgescheiden sanitair blok met minstens een toilet en een lavabo. Indien de oppervlakte en de vorm van de cel het toelaten wordt ook een douche voorzien. In verblijfsruimten voor meerdere personen moet het sanitaire blok volledig afgescheiden zijn van de rest van de ruimte.

### Oproepsysteem

In verblijfsruimten voor gedetineerden is een oproepsysteem aanwezig waarvan het signaal op een permanent bereikbare dienst moet toekomen.

### Gemeenschappelijke ruimten

De ruimten voor gemeenschappelijke activiteiten hebben een raam- en vloeroppervlakte aangepast aan de activiteiten die er plaatsvinden. Ook hier is steeds een oproepsysteem aanwezig.

### Strafcellen

Voor strafcellen gelden een aantal bijkomende vereisten. De oppervlakte is dezelfde als die van individuele cellen, maar de cel moet niet over een afgescheiden sanitaire ruimte beschikken. Dit om fysieke interventies van het personeel te vergemakkelijken en kwetsuren te voorkomen. Anders is bijvoorbeeld ook de deur van een strafcel. Die mag alleen van buitenaf afsluitbaar zijn en moet een observatie- en doorgesluik bevatten.

Iedere strafcel in ons land moet uitgerust zijn met een camera, microfoon of een ander technisch observatiemiddel.

## Verlichting, verwarming en verluchting

Voor de verlichting, verwarming en verluchting van cellen gelden de wetgevende en reglementaire bepalingen die van toepassing zijn in de regio waar de gevangenis zich bevindt.

Met als bijkomende algemene verplichting om in de verblijfsruimten en strafcel 'een van buitenaf bedienbare nachtverlichting' te voorzien en verwarmingselementen die een minimumtemperatuur van 18°C kunnen aanhouden.

## Onderhoud

Elke gevangenis moet beschikken over een eigen onderhoudsplan voor de verblijfsruimten. Ons land eist alvast dat iedere ruimte waarin een gedetineerde aanwezig kan zijn minstens elke dag een basisreiniging krijgt en wekelijks een grondige (natte) reiniging. Kuismateriaal moet ter beschikking worden gesteld van de gedetineerden zodat ze hun persoonlijke verblijfsruimte kunnen onderhouden.

## Brandpreventie

Tot slot nog een algemene bepaling m.b.t. brandveiligheid: 'alle ruimten dienen wat de uitrusting met het oog op brandpreventie en brandbestrijding betreft, in overeenstemming te zijn met de wetgevende en reglementaire bepalingen van toepassing op de regio waarin de gevangenis zich bevindt'.

In de praktijk zal elke inrichting echter beschikken over een inspectieverslag van de lokale brandweer. Volgens de regering blijft dit de meest adequate manier om vast te stellen dat de brandveiligheid afdoende is gewaarborgd en waar eventuele aanpassingen moeten gebeuren.

## Renovatieperiode van 20 jaar

Het KB van 3 februari 2019 en de overeenstemmende bepalingen (artikel 41 §2 en 134 §2) uit de Basiswet Gevangeniswezen van 12 januari 2005 treden in werking op 14 februari 2019, de dag van publicatie in het Belgisch Staatsblad. Bouwplannen van nieuwe gevangenissen zullen logischerwijs meteen worden aangepast aan de normen.

Maar de normen zijn ook van toepassing op de bestaande gevangenissen. Het is voor de Belgische Staat echter onmogelijk om die renovatie op korte termijn uit te voeren. Daarom wordt een overgangsperiode van 20 jaar gehanteerd. Dit betekent meer concreet dat alle gevangenissen moeten aangepast zijn uiterlijk op 14 februari 2039.

**Bron:** Koninklijk besluit van 3 februari 2019 tot uitvoering van de artikelen 41 §2 en 134, § 2, van de wet van 12 januari 2005 betreffende het gevangeniswezen en de rechtspositie van de gedetineerden, BS 14 februari 2019.